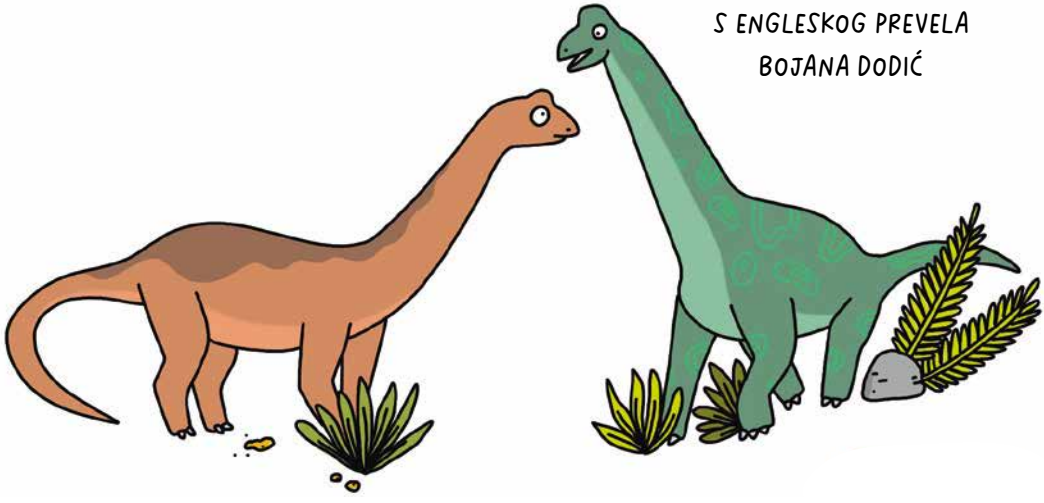
ŽOFI LANG

U SLUČAJU DA ODRASLI NE ZNAJU BAŠ SVE...

DINOSAURUSI

S ENGLESKOG PREVELA
BOJANA DODIĆ

Laguna

SADRŽAJ

8 ŠTA AKO ODRASLI NE ZNAJU BAŠ SVE?

10 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU DINOSAURUSI

14 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU DINOSAURUSI JELI

16 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU MESOJEDI

22 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU BILJOJEDI

26 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU SVAŠTOJEDI

28 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU ODLIKE DINOSAURUSA

30 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU KOSTI DINOSAURUSA

32 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO JE PORODIČNI ŽIVOT DINOSAURUSA

34 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO JE EVOLUCIJA

36 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU LETEĆI DINOSAURUSI

38 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU REKORDI DINOSAURUSA

40 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU PTEROSAURUSI

42 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU PRAISTORIJSKA MORA

44 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU OSTALE PRAISTORIJSKE ZVERKE

46 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO JE IZUMIRANJE

48 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU MITOVI O DINOSAURUSIMA

50 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU IMENA DINOSAURUSA

52 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO JE PALEONTOLOGIJA

56 AKO BAŠ NISTE ZNALI – OVO SU FOSILI

58 AKO BAŠ NISTE ZNALI JOŠ PONEŠTO

60 O AUTORKI

ŠTA AKO ODRASLI NE ZNAJU **BAŠ SVE?**

ODRASLI MISLE DA **UVEK SVE ZNAJU NAJBOLJE** (ZNAM TO JER SAM I SAMA ODRASLA OSOBA). A EVO U ČEMU JE PROBLEM: PREVIŠE PAŽNJE POSVEĆUJU **POGREŠNIM STVARIMA.** STVARIMA KAO ŠTO SU:

VESTI

NEŠTO STRAŠNO SE DESILO NEGDE U SVETU.

NEPOZNATE OSOBE NA NJIHOVIM TELEFONIMA

JA SAM TI NA TELEFONU, ZNAČI JA SAM STRUČNJAK, JE L' TAKO?

ONO ŠTO IM SE MOTA PO GLAVI

KOLIKO JOŠ MOGU DA ODLAŽEM PRANJE VEŠA A DA IMAM ŠTA DA OBUČEM...

GLAVE SU IM PUNE **KOJEČEGA**, UMESTO DA SE FINO POZABAVE **ČUDIMA I LEPOTAMA** OVOG SVETA.

OVO TI JE, RECIMO, **SVE** ŠTO ODRASLI ZNAJU O NASUMIČNO ODABRANOJ TEMI, KAO ŠTO SU DINOSAURUSI (AKO IZUZMEMO PALEONTOLOGE). ODRASLI ZNAJU DA SU DINOSAURUSI...

ŽIVELI PRE LJUDI

POLAGALI JAJA

IZUMRLI KAD JE NEKI ASTEROID UDARIO U ZEMLJU

O SVEMU OSTALOM IZ OVE KNJIGE ODRASLI VEROVATNO **NEMAJU POJMA**, TAKO DA ĆE IM BITI DRAGO DA IM TI TO LEPO OBJASNIŠ. SAMO, KAKO?

KAKO DA BILO ŠTA OBJASNIŠ ODRASLIMA U TRI KORAKA:

1. NAĐI TRENUTAK KAD SU ODRASLI...

2. UVREBAJ PRAVI MOMENAT.

GUŽVA ✗

ODRASLA OSOBA SPAVA ✗

NA PUTU DO ŠKOLE ✓

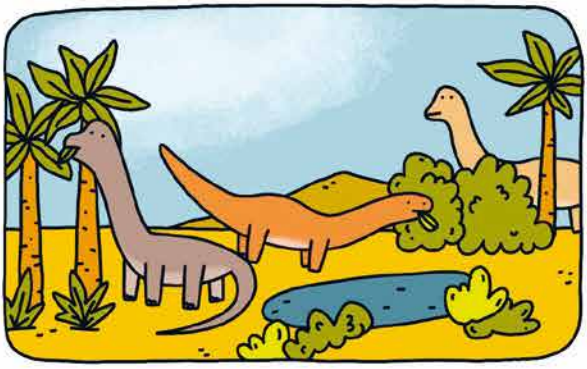
PRED SPAVANJE ✓

3. PODELI S NJIMA NEŠTO ŠTO JE TEBI UZBUDLJIVO.

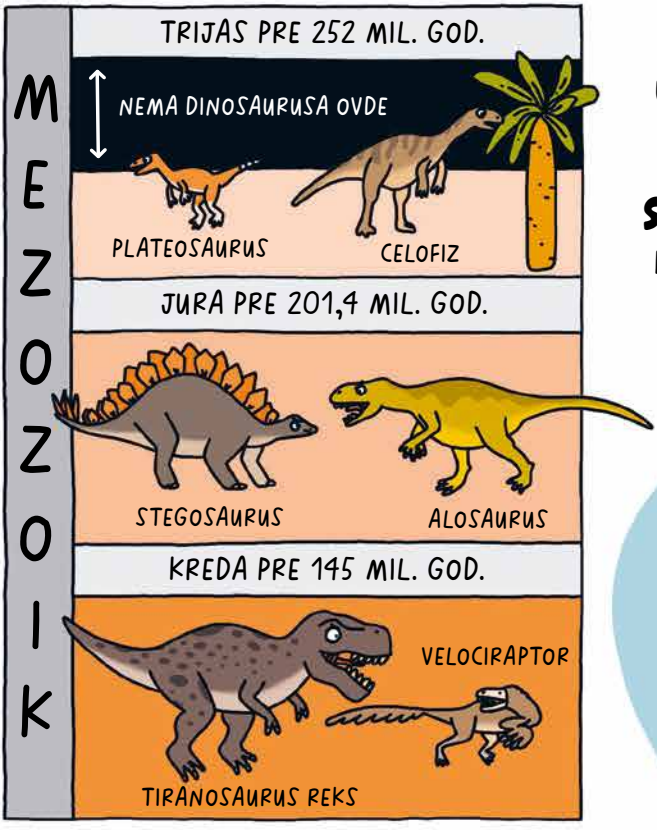

DINOSAURUSI SU HODALI ZEMLJOM PRE OKO **245–66 MILIONA** GODINA. TO DOBA NAZIVAMO **MEZOZOIK**.

NAUČNICI MEZOZOIK DELE NA TRI PERIODA: **TRIJAS, JURU** I **KREDU**.

U DOBA TRIJASA CELOKUPNO KOPNO NA ZEMLJI BILO JE SPOJENO U OGROMAN **SUPERKONTINENT** KOJI SE ZVAO **PANGEA**.

TRIJAS JE POČEO POSLE PERIODA **MASOVNOG ISTREBLJENJA** (KOJE ZOVEMO **VELIKO IZUMIRANJE**), KAD JE SA ZEMLJE NESTALO VIŠE OD **90% SVIH ŽIVIH VRSTA**.

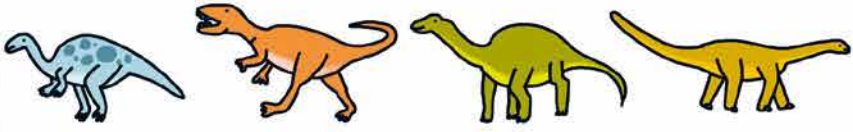
NI DANAS NE ZNAMO ŠTA SE TAČNO DOGODILO...

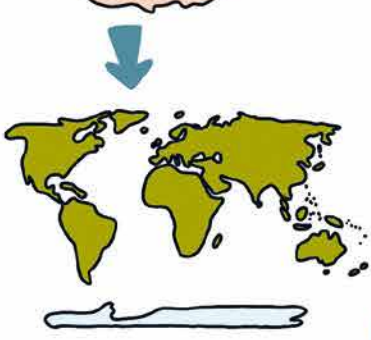
U DOBA JURE BROJNI **ZEMLJOTRESI I VULKANSKE ERUPCIJE** PODELILI SU PANGEU NA **DVA KONTINENTA**.

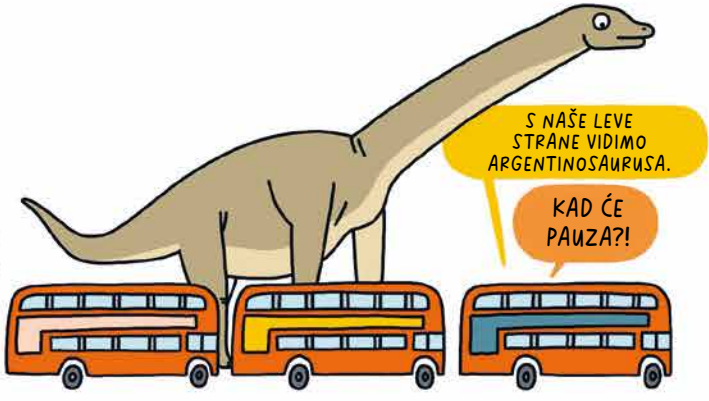
U TOM PERIODU DINOSAURUSI SU PROSTO **PROCVETALI** I POSTALI **NAJBROJNIJA** KOPNENA STVORENJA NA PLANETI.

NAJVEĆI DINOSAURUSI ŽIVELI SU U DOBA KREDE. **TITANOSAURUSI** SU BILI DUŽI OD 30 METARA I TEŽILI 70 TONA!

KRAJEM KREDE KOPNO SE RASPARČALO NA DELOVE KOJI OTPRILIKE ODGOVARAJU DANAŠNJIM KONTINENTIMA.

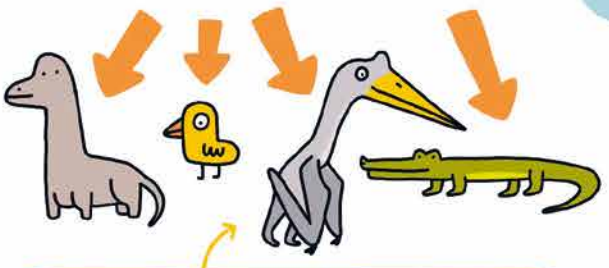
ŠTA DINOSAURUSA ČINI DINOSAURUSOM?

REČ **DINOSAURUS** DOLAZI OD GRČKIH REČI **„DEINOS“** I **„SAUROS“**, ŠTO ZNAČI **„STRAŠAN GUŠTER“**.

SVI DINOSAURUSI (KAO I PTEROSAURUSI), KROKODILI I PTICE IMAJU **ZAJEDNIČKOG PRETKA,** KOJI SE ZOVE ARHOSAURUS. TO ZNAČI DA AKO NJIHOVA PORODIČNA STABLA PRATIŠ DOVOLJNO DALEKO U PROŠLOST, SHVATIĆEŠ DA SU SVI ONI **ROĐACI.**

ARHOSAURUS

PTEROSAURUSI SU BILI LETEĆI GMIZAVCI. IZUMRLI SU PRE VIŠE MILIONA GODINA.

ŠTOS JE U KUKOVIMA!

GLAVNA RAZLIKA IZMEĐU DINOSAURUSA I OSTALIH ARHOSAURUSA LEŽI U **KARLICI.** PRVI DINOSAURUSI BILI SU **DVONOŽNA** BIĆA (ŠTO ZNAČI DA SU HODALI USPRAVLJENO NA DVE NOGE).

POSTOJE **DVA GLAVNA TIPA** DINOSAURUSA:

SAURISHIJA

S KARLICOM KAO KOD GUŠTERA

ORNITISHIJA

S KARLICOM KAO KOD PTICA

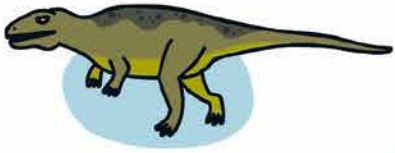
U ZAVISNOSTI OD TOGA KAKO SU IM POSTAVLJENE KOSTI KARLICE.

DINOSAURUSI S KARLICOM KAO KOD GUŠTERA DALJE SE DELE NA **SAUROPODE** I **TEROPODE.**

– DUGAČAK VRAT
– SITNA GLAVA
– NAJVEĆE KOPNENE ŽIVOTINJE SVIH VREMENA
– DVE ILI ČETIRI NOGE
– UGLAVNOM BILJOJEDI

– HODALI NA DVE NOGE
– UGLAVNOM MESOJEDI
– BILO IH JE I SITNIH I OGROMNIH

ZVUČI UVRNUTO, ALI DANAŠNJE PTICE NASTALE SU OD DINOSAURUSA S KARLICOM KAO KOD GUŠTERA, A NE OD ONIH S PTIČJOM KARLICOM. TO BI ZNAČILO DA **DINOSAURUSI TEHNIČKI NISU IZUMRLI!**

IAKO SVI IMAJU ISTE ODLIKE (USPRAVAN HOD I USPRAVNE KOSTI KARLICE), DINOSAURUSI SU, U STVARI, VEOMA **RAZNOVRSNA GRUPA** ŽIVOTINJA, SVIH MOGUĆIH OBLIKA I VELIČINA.